

RESTAURACIÓ DELS AIGUAMOLLS DE RUFEA

Un hàbitat natural per a la flora i la fauna de les zones humides, un espai enriquidor del paisatge de l'horta i un indret per observar la natura, per passejar i per al gaudi dels lleidatans i lleidatanes.

La neteja, la senyalització dels camins, l'adequació dels observatoris i el manteniment de l'espai ens permeten recuperar aquest indret i integrar-lo harmònicament amb l'horta i el riu, en un mosaic on conviu l'aigua, els boscos, els conreus i tots els habitants de l'horta.

LOCALITZACIÓ:

Finca de 35 ha ubicada a Rufeà - Butsènit i situada a la terrassa fluvial inferior de la marge dreta del riu Segre. Forma part de la finca coneguda com "granja militar de Rufeà" que té una superfície total de 70 hectàrees.

PROPIETARI:

Ajuntament de Lleida.

ANTECEDENTS:

Les extraccions d'àrids que fins als anys 80 es van fer a la zona van crear diverses basses, ja que el nivell freàtic és molt proper a la superfície (aproximadament 1m de fondària). Aquestes extraccions es van fer prèviament a l'entrada en vigor de la llei que obliga a restaurar les activitats extractives que es fan al territori. Després, la majoria d'aquestes basses van ser reblertes parcialment amb runes i restes de construcció, escombraries... L'espai es trobava, doncs, en un nivell de degradació important, amb un fort impacte paisatgístic. A poc a poc, el canyissar i les altres plantes de ribera han anat recolonitzant l'espai entre clots i runes.

JUSTIFICACIÓ:

Els aiguamolls de Rufeà són una zona humida d'interès ecològic i social. Estan situats prop de l'ermita de Butsènit, a mig camí entre la Mitjana i l'embassament d'Utxesa. Els aiguamolls formen part de les zones humides disperses per la plana de Lleida, que acullen una important comunitat ornítica.

En els darrers anys, les actuacions de conservació de la natura han anat més enllà de la preservació dels espais naturals d'alt interès ecològic. La restauració ecològica i la recuperació paisatgística d'espais degradats permeten recuperar espais de menor valor natural i dotar-los novament del seu valor ecològic. Es recuperen les comunitats naturals pròpies de la zona i també els valors socials i culturals.

LA RIQUESA DELS AIGUAMOLLS:

Les zones humides gaudeixen d'una bona disponibilitat d'aigua, al sòl i a l'ambient, fet que fa possible el creixement del bosc de ribera.

Entre els arbres hi trobarem majoritàriament àlbers (*Populus alba*), acompanyats de freixes (*Fraginus agustifolia*), xops (*Populus nigra*) i verns (*Alnus glutinosa*).

La vegetació de tipus arbustiu més característica són els salzes (*Salix alba* i *Salix purpurea*) i els tamarius (*Tamarix gallica*). Hi trobarem, també, l'arç blanc (*Crataegus monogyna*), el sanguinyol (*Cornus sanguinea*), l'esbarzer (*Rubus ulmifolius*), el roser (*Rosa canina*)... Als marges de les basses i dins de l'aigua trobem el canyís (*Phragmites australis*), la boga (*Typha sp.*), el jonc (*Holoschoenus romanus*), el lliri groc (*Iris pseudacorus*) ...

Als aiguamolls de Rufeà, lligats a aquests ambients, podem observar molts animals, sobretot ocells. A les zones amb aigua, vora les basses i prop del riu destaquen l'ànec coll-verd (*Anas platyrhynchos*), la gallineta o polla d'aigua (*Gallinula chloropus*), el martinet blanc (*Egretta garzetta*) i el bernat pescaire (*Ardea cinerea*). També hi podem veure blauets (*Alcedo atthis*), arpelles (*Circus aeruginosus*) sobrevolant l'indret i les colònies de corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*) durant la tardor i l'hivern.

OBJECTIUS DE L'ACTUACIÓ:

En aquest marc, les actuacions als aiguamolls de Rufeà han volgut recuperar paisatgísticament l'indret com un espai de llacunes fluvials i prats humits vinculats a la dinàmica del riu, consolidant el bosc de ribera i la presència de fauna. Aconseguir, finalment, la recuperació dels aiguamolls per a la ciutadania, especialment per a usos naturalistes i educatius.

ACTUACIONS REALITZADES:

- Neteja de la superfície de runes i d'escombraries.
- Condicionament del terreny per afavorir el posterior arrelament de la vegetació.
- *Revegetació de la zona, amb la plantació d'arbres i arbustos característics de les zones de ribera.*
- Restitució del perfil topogràfic de la bassa petita per afavorir el creixement de la vegetació higròfila.
- Construcció d'una nova bassa, amb una illa.
- Construcció d'un observatori d'aus.
- Condicionament de camins per recórrer a peu i en bicicleta la zona i per accedir als punts d'observació d'aus.
- Senyalització de l'espai i col·locació d'un plafó explicatiu de la zona en el punt principal d'accés, al costat del camí del riu Segre.

DATA D'INICI DE LES OBRES: 3 d'agost de 2004

DATA REVISTA DE FINALITZACIÓ: Abril de 2005

PRESSUPOST: 148.403 €

EMPRESA ADJUDICATÀRIA: THALER

Aquesta actuació ha rebut una subvenció del 40% del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, dins de la convocatòria de subvencions per a la restauració d'àrees naturals degradades afectades per activitats extractives (MAB/778/2003)

MÉS INFORMACIÓ:

Regidoria de Sostenibilitat i Medi Ambient

C/ de la Tallada, 32. 25002 Lleida

Tel. 973 700 455. Fax 973 700 459

A/e: infosostenible@paeria.es